

મારી પ્રથમ ફેકલ્ટી વિકાસલક્ષી તાલીમ

લગભગ 35 વર્ષ પહેલાં હું IMX માં જોડાયો ત્યારથી, હું મારા ડિરેક્ટર્સ અને બોર્ડના સભ્યો સાથે વાત કરતો હતો કે સંસ્થા મારા વિકાસ માટે કંઈ કરી રહી નથી. બરેબર, એકવાર બોર્ડના સભ્યોએ પૂછ્યું કે "નરેન્દ્ર, તમે અહીં દસ વર્ષથી સંપૂર્ણ પ્રોફેસર છો; હવે તમે શું વિકાસ ઇચ્છો છો?". મેં નમ્રતાથી કહ્યું, "સર, શું મારા આ બૌદ્ધિક અને વહીવટી અનુભવના સ્તરે મારા બાકીના જીવન માટે રહેવું જોઈએ અને સડવું જોઈએ?". જો કે કંઈ થયું ન હતું અને મેં મારા નિવૃત્તિના 5 વર્ષ પછી, સંસ્થામાં મારા પ્રથમ તાલીમ કાર્યક્રમમાં હાજરી આપી હતી.

આ સંસ્થા આઈવે સ્કૂલના સમર્થન સાથે નેશનલ મેનેજમેન્ટ ફેકલ્ટી ડેવલપમેન્ટ સેન્ટર (NMFDC) હેઠળ તેનો પ્રથમ ફેકલ્ટી ડેવલપમેન્ટ પ્રોગ્રામ શરૂ કરી રહી હતી. હું આ હેતુ માટે IMX ના બોર્ડ ઓફ ગવર્નર્સની સબ-કમિટીમાં હતો. કમિટીના સભ્ય તરીકે કાર્યક્રમને મંજૂર કર્યા પછી, હું કાર્યક્રમને સફળ બનાવવાની મારી જવાબદારીમાંથી પીછેહઠ કરી શક્યો નહીં. નિયામકએ મને કાર્યક્રમ દરમિયાન કેમ્પસમાં હોવાનું જણાવ્યું હતું કારણ કે આ સમયગાળા દરમિયાન કેન્દ્ર શૈક્ષણિક રીતે શરૂ થવાની શક્યતા હતી. આગળ મારે મારી પત્નીને પણ સાથે લઈ જવાનું હતું કારણ કે વૃદ્ધાવસ્થા સંબંધિત સમસ્યાઓને કારણે અમે એકબીજાની સંભાળ રાખવા માટે સાથે રહેતા હતા. મારા પ્રવાસ ખર્ચ અને આતિથ્યનો ખર્ચ કોણ ઉઠાવશે તે અંગે કોઈ સ્પષ્ટતા નહોતી. આટલી નાની બાબત પણ સ્પષ્ટતા માંગવી મારા માટે શરમજનક હતી.

જ્યારથી મેં IMX ખાતે પ્રથમ ડીન (AA) તરીકે કાર્યભાર સંભાળ્યો ત્યારથી, મેં મારા કોઈ પણ ફેકલ્ટી સાથીદારોની મદદ માટેની વિનંતીને સાંભળ્યું જ નકારી કાઢી હતી. એક યુવાન સાથીદાર (જેની ભરતીમાં હું ડીન તરીકે પણ સામેલ હતો, નેવુંના દાયકાના અંતમાં) જે પ્રોગ્રામ ડાયરેક્ટર હતા, તેમણે મને ઇવેન્ટ માટે કેટલાક નામાંકન મોકલવા કહ્યું. કેવી રીતે જવાબ આપવો

તે જાણતા ન હોવાથી, મેં સ્વયં માટે ઓનલાઇન રજીસ્ટ્રેશન ફોર્મ ભર્યું, જરૂરી રજીસ્ટ્રેશન મોકલ્યું અને ફોર્મ સબમિટ કર્યું, આમ હું પ્રોગ્રામનો પ્રથમ અને સૌથી વૃદ્ધ, (71 વર્ષ) સહભાગી બન્યો. આ તમામ ખર્ચ મારા એક મહિનાના પેન્શનના લગભગ 40% જેટલો હતો, પરંતુ એવું પણ કોઈને થયું ન હતું કે મારે અંગત રીતે તે સહન કરવું પડે.

હું કાર્યક્રમના આગલા દિવસે સ્થળ પર પહોંચ્યો. મને પ્રોગ્રામ ડાયરેક્ટરનો ફોન આવ્યો કે બીજા દિવસે સવારે મારે કાર્યક્રમનું ઉદ્ઘાટન કરવાનું છે. મને આશ્ચર્ય થયું કે એક સહભાગી કાર્યક્રમનું ઉદ્ઘાટન કેવી રીતે કરી શકે. સાથીદારે ડાયરેક્ટર સાથે વાત કરી અને એક ઉકેલ શોધી કાઢ્યો: મારે મહેમાન તરીકે 9.30 વાગ્યે કાર્યક્રમનું ઉદ્ઘાટન કરવું જોઈએ અને જ્યારે કાર્યક્રમ સવારે 10.00 વાગ્યે શરૂ થાય ત્યારે સહભાગી બનવું જોઈએ. સૂચના મુજબ મેં કાર્યક્રમનું ઉદ્ઘાટન કર્યું. તે શિક્ષક દિવસ હોવાથી, મેં કાર્યક્રમનું સંચાલન કરતા વેય શાળાના માનનીય નિષ્ણાતને સ્મૃતિ ચિહ્ન (ગિફ્ટ પેકેજમાં લપેટી) આપ્યું. જ્યારે તેણે ખોલવાનો પ્રયાસ કર્યો ત્યારે મેં તેને વિનંતી કરી કે જ્યારે તે તેના રૂમમાં પાછો ફર્યો ત્યારે તેને જોવા માટે. યાના વિરામ દરમિયાન મેં નિષ્ણાતને વિનંતી કરી કે મને ભાગ લેવા માટે આમંત્રિત ન કરો, કારણ કે તે મારા વિશાળ (?) શૈક્ષણિક અનુભવને કારણે શીખવામાં ખલેલ પહોંચાડી શકે છે, જેના માટે તેઓ સંમત થયા.

વિદાય સત્ર સમાપ્ત થયાના છેલ્લા દિવસે, વેય ના નિષ્ણાત ફેકલ્ટીએ મને પૂછ્યું "તમે આ પુસ્તક સહભાગીઓને કેમ ન આપ્યું?". હું હસ્યો. તે કેસ મેથડ પરનું પુસ્તક હતું, જેમાં વિવિધ પાસાઓ આવરી લેવામાં આવ્યા હતા: કેસ મેથડ દ્વારા શીખવવું, કેસ લખવું, ટીચિંગ નોટ તૈયાર કરવી વગેરે. તેમાં

મોહન: "ઠીક છે. પણ હું તમને આપીશ

મોહન: "હવે કયો?" કોલર: "ભારતમાં ઉદારીકરણ વિકાસ પછીનું સંશોધન પુસ્તક- 1991-2017".

મોહન: "તે ક્યાં જોયું? તેની છાપેલી કિંમત કેટલી છે?"

કોલર: "સર, હું એક સંશોધન વિદ્વાન છું, વ્યૂહાત્મક વ્યવસ્થાપનમાં પીએચડી કરી રહ્યો છું. મેં આ પુસ્તક જોયું પુસ્તકાલય".

મોહન: "તમે મોબાઈલથી બોલો છો. શું તે તમારો મોબાઈલ છે? તમારી પાસે કયું પેકેજ છે? તે 2 જીબી/દિવસ છે?"

કોલર: "હા"

મોહન: "તમને 1000 રૂપિયાની હાર્ડ હાઉન્ડ લાઇબ્રેરી કોપી શા શા માટે જોઈએ છે? તમે ઇ-બુક કેમ નથી લેતા. હું તેને માત્ર 200 રૂપિયામાં આપી શકું છું" કોલર: "ઓકે સર, શું હું તમારી કેસ બુક પણ મેળવી શકું?!"

મોહન: "તમે તે શા માટે ઇચ્છો છો? શું તમે તે ચરબીના, સખત બંધાયેલા 650 પૃષ્ઠોના તમામ કેસ વાંચવા માંગો છો?

બુક?" કોલર: "શું મારી પાસે વિકલ્પો છે!"

મોહન "તમે કેસ બુકનું ઇ-વર્ઝન ખરીદી શકો છો, તે રૂ 200માં ઉપલબ્ધ છે." કેસો પસંદ કરો અને

તમે રૂ.માં 100 પાનાની અનુકૂળ પુસ્તકો કસ્ટમાઇઝ કરી શકો છો. 150/- માત્ર. પરંતુ તે પહેલા શું હું તમને પૂછી શકું છું કે તમારે કેસ બુકનો ઉપયોગ કેમ કરવો જોઈએ?" કોલર: "કારણ કે મેનેજમેન્ટ અભ્યાસ કેસ પદ્ધતિ દ્વારા થાય છે" મોહન: "તેમાં વધુ છે. તમે કેસ મેથડ માટે 260 પાનાની ઇ-બુક કેમ ખરીદતા નથી

વિદ્યાર્થીઓના કેસ લખવાના બે રસપ્રદ પ્રયોગો પણ છે- લાભ અને સાવધાની. તેમાં કેસ રાઇટિંગ કેવી રીતે ફેકલ્ટી ડેવલપમેન્ટમાં મદદ કરે છે તેની ઘણી વાર્તાઓ પણ હતી. તે કેસ એનાલિસિસ અને પ્રશિક્ષકોની માર્ગદર્શિકાનું સંશોધિત સંસ્કરણ હતું જે મેં 20 વર્ષ પહેલાં પ્રકાશિત કરેલી વ્યૂહાત્મક વ્યવસ્થાપન પરની મારી કેસ બુક (ભારતીય ફેકલ્ટી સભ્ય તરફથી પ્રથમ) માટે લખી હતી.

અંતે મને સંસ્થામાં ફેકલ્ટી ડેવલપમેન્ટ કવાયત હાથ ધરવામાં આવી હતી મારી નિવૃત્તિના 6 વર્ષ પછી પણ). સપનું સાકાર થયું, જો કે તેનો કોઈ ફાયદો ન હતો કારણ કે મેં 4 વર્ષથી શીખવવાનું અને તાલીમ આપવાનું સંપૂર્ણપણે બંધ કરી દીધું હતું. પરંતુ મને હજુ પણ એક ફાયદો મળ્યો, હું ખુશ હતો કે હું કેસ મેથડ દ્વારા ભણાવવાનું મારું કામ ખોટી રીતે કરતો ન હતો.